

BİR ÇİFT KÜREKLE TÜM DÜNYAYA KAFA TUTUYOR...

Zeynep ATMACA

Dünyanın çevresini kas gücüyle 5 yıl 11 günde dolaşan Erden Eruç heybesine şimdiden 15 Guinness rekoru koymuş olsa da gözü hala açık denizlerde. "60 yaşındayım, benden 10 yıl daha iş çıkar" diyen Eruç, bilinmezlerle dolu yolculuklarını Oksijen'e anlattı

Kayığa konan kırmızı ayaklı sümsük kuşu, yanağını okşayınca beş gün boyunca Erden Eruç'a eşlik etmiş...

Erden Eruç 60 yaşında bir Türk doğa sporcusu. Boğaziçi Üniversitesi'nde Makine Mühendisliği Yüksek Lisansı'nı almasının ardından ABD'ye gitti ve hala orada yaşıyor. 5 yıl 11 günde tamamladığı "ilk kendi kas gücüyle devrialem", "üç büyük okyanusu kürekle geçen ilk kişi" dahil olmak üzere 15 ayrı Guinness dünya rekorunun sahibi. 1168 günlük rekoruyla denizde geçirilen yalnız süre konusunda da dünyada öncü. 2021 Haziran'ında California'dan yola çıkıp kürekle Pasifik Okyanusu'nu geçerek Hong Kong'a ulaşmayı planlayan Eruç, 2022'nin mart ayında "Kuzey Amerika ve Asya arasında Pasifik'i kürekle geçen ilk kişi" olmaya ve böylece yeni bir dünya rekoruna imza atmaya hazırlanıyordu. Ancak Eruç'un kayığı bir dalgayla alabora olup hasar görünce ve sonrasında pandemi sebebiyle Çin'den vize almakta zorlanınca rotasında değişiklik yapıp seyahatine yıl sonuna kadar ara vermek durumunda kaldı.

Çağrı Özpideciler'le birlikte yazdığı 'Dalgalar Beni Çağırır' isimli kitabını tanıtmak için Türkiye'ye gelen Erden Eruç, Oksijen'in sorularını yanıtladı.

Ölümlerle burun buruna geldiğiniz anı anlatır mısınız?

Bir gece fırtına etrafımda dolanıyordu, ben kabindeydim. Dalga geldi yandan vurdu ve kayığı alabora etti. Bu şiddette ikinci bir dalga yeseydim kayık muhtemelen dağılırdı. Denize üç çift kürekle açılıyorum, bunların bir çiftini fırtınada kaybettim. Daha fazla risk almamak adına küreği tamir için Filipinler'e bıraktım, yoluma bu yılın sonunda devam edeceğim.

Kayıktaki yaşamınızdan bahseder misiniz?

Kayığım 7.3 metre uzunluğunda. Güvertesi açık, yani tentesi. İçine su dolması ve batması söz konusu değil, altında erzakların bulunduğu hazneler var, ben o kısmın üzerinde kürek çekiyorum. Arka tarafta kabin var, kayığın üçte birine denk geliyor, benim sığındığım kuru alan orası. Kayığın üzerinde güneş panelleri var, 290 watt'lık enerji üretme kapasitesi var. Bunları kullanarak iki akü şarj ediyorum, hava bulutlu bile olsa aküler öğlene kadar yüzde 100 şarj olmuş olur. Su ihtiyacımı elektrikle çalışan bir arıtma cihazıyla karşılıyorum. Bu tatlı su benim için çok önemli çünkü hem içmek, hem de kurutulmuş yemeklerimi kaynamış suda çözmek için kullanıyorum. Ayrıca kendimi yine tatlı su ile duruluyorum aksi takdirde tuzlu su pişiriyor, cildi yakıp zaman içinde kaşıntı yapıyor, bunlar denizde büyük problemler, hatta şöyle söyleyeyim benim denizde en büyük problemim güneş ve tuz. Uzun kollu gömlek giyiyorum, genellikle bacaklarım çıplak olsa da çok sıcak günlerde bacaklarımı da örtecek şekilde giyiniyorum ve tabii tercihim hep beyazdan yana, koyu renk giymek bu ortamda akıl kârı değil. Tuvalet ihtiyacını ise geniş ağızlı plastik bir şişe, bir de kovayla gideriyorum.

Sefere çıkmadan önce gerekirse sağlık kontrollerini yaptırdığını söyleyen Eruç "Şimdiye kadar sağlık problemim olmadı, denizdeyken yanımda içinde çok çeşitli ve güçlü ilaçların bulunduğu bir sağlık çantası bulunuyor" diyor

Dönüşte kilo kaybınız oluyordur herhalde?

Elbette, üç öğün yememe rağmen her seferinde kilo kaybediyorum. Aralıktan bu yana hiç değilse 15 kilo verdim. Bunun büyük çoğunluğu atrofi dediğimiz kullanılmayan kasların kaybindan dolayı oluyor. Sürekli kürek çeksem de oturduğum için özellikle bacak kasları çok etkileniyor, karaya çıktıktan sonra zamanla onlar yerine geliyor.

Spor niyetine denizde durup yüzüyor musunuz?

Ben huylanırım, derin ve karanlık denizde suya girmiyorum. Bazı okyanus kürekçileri kayığın altı temizlensin yosun tutmasın, daha hızlı gitsin diye haftada bir gün suya girip temizlerler. Ben hiç uğraşmıyorum, 239 gün denizde kalmış biri olarak bir hafta önce varmışım benim

için hiçbir önemi yok. Risk almaya gerek yok, denizde daha fazla kalmak rekoruma gün ekler, biraz daha erişilmez kılar.

Böyle bir seyahatin ön hazırlığı ne kadar sürüyor?

Güzergahı belirlemek, güneş panellerinin takılması, erzak derlenmesi en az bir yıl alıyor. Ama kişisel olarak ne kadar sürdüğünü sorarsanız bilgi, tecrübe, fiziksel hazırlanma bir ömür alıyor diyebiliriz. Ben ilk defa bu fikri aklıma koyduğumda 1997 yılıydı, daha sonra 2002'de İsveçli bir arkadaşım kaya tırmanışında düşüp ölünce kaybedecek zaman olmadığına karar verdim. Ve devrialeme çıkmam 2006'yı buldu, yani niyet edip hazırlanmam arasında 9 yıl var.

Yol sizi değiştiriyor mu?

Dişlerim çarpıktı, onları düzeltip döndüm, diş telimi hiç çıkartmadan rahat rahat takacak bol vaktim oldu. Bu işin esprili yanı, en büyük değişim sanırım kafama koyduğum zaman yapabileceğimi görmekten gelen tatmin ve öz güven. Ön araştırmaları yapıp doğru hazırlandığım, hesaplı risk alıp olayı kumara çevirmediğim için başarı da tesadüf olmuyor. Şimdiye kadar 17 Guinness rekorum var, ben şu an ustalık dönemimi yaşıyorum ve doğa sporculuğunda sponsorlarım olduğu sürece benden 10 yıl daha iş çıkar. Şu an 60 yaşındayım, bir 10 yıl daha rekor kırmaya devam edebilirim.

Eruç'un en sevdiği rutini gün batımını izlemek: "Güneşin battığı anda ışığın kırılmasından dolayı yeşil bir parlama oluşur, onu yakalamak için beklerim"

En korktuğunuz an?

Korkuya yer yok ama elbette tedirginlikler ve kaygılar olabiliyor. Bilinmezliğin getirdiği sorgu hali var. Kayık devrildiğinde ya da büyük bir dalga geldiğinde, bir gemiyle karşılaştığımda

benim yapacağım ilk şey hasar tespiti olur, varsa bir problem onu çözüp kontrolü tekrardan elime almaya bakarım, korku vakit kaybettirir.

Bu uzun yolculuklarda hayatı kaçırmaktan korkmuyor musunuz?

'Ben 200 gün yokum' deyip denize açılmaya karar verdikten sonra o korkular kalmıyor. Bir şey olursa bana haber verirler diye düşünürüm. Ben zaten yola çıkarak orada bulunmama tercihini bir şekilde yapmış oluyorum. 'Eşime, babama bir şey olursa ne yaparım' diye düşünürsem zaten denize açılamam.

İletişimi nasıl sürdürüyorsunuz?

Denizden benimle iletişim kurmak zor, bağlantı hızı düşük, dolayısıyla görüntülü telefon iyice zor. Uydu telefonuyla görüşmek en makul olanı ama onun da maliyeti bir hayli yüksek, üstelik bağlantı da kolay kopuyor. Eşimi sorarsanız daha çok kısa mesajlarla ya da e-mail vasıtasıyla iletişim kuruyoruz, haftada bir de telefonlaşırız, onun dışında ise blog yazılarımdan beni takip ediyor.

Gündemi takip edebiliyor musunuz?

California'dan yola çıkarken espri olsun diye ben yokken savaş çıkarmayın demiştim, ama döndüğümde Rusya Ukrayna'ya girmişti. Ben okyanuslarda rahatım ama karaya çıktığım anda politikalar, vizeler, savaşlar, salgınlar, insanoğlu önüne problemler yığıyor. Doğa öyle değil, doğanın ne yapacağı bellidir, onun karşıma çıkaracağı problemlerin ne olacağı bellidir, ben onlarla başa çıkmaya hazırım. Karada bilinmeyen daha fazla çünkü için içine insan faktörü giriyor.

Gördüğünüz en güzel gün batımı neredeydi?

Gün batımı her yerde güzel, ben her akşam kürekleri bağlar onu izlerim. Güneşin tam battığı anda ışığın kırılmasından dolayı yeşil bir parlama oluşur, onu yakalamak için beklerim. Araya bulut, dalga girmeyecek, bunu her akşam beklememe rağmen belki sadece birkaç kere görmüşümdür.

Başka ne gibi keyifler var?

Bazen arkadaşlar ay tutulması, meteor yağmuru gibi doğa olaylarını haber verirler, ben de bekler onu izlerim. Fotoğrafı çekilmez o anların, hafızaya kazımak gerekir sadece.

Tercihiniz geceden mi gündüzden mi yana?

Geceleri dinlenirim, çünkü gündüzleri kabinin içi çok sıcak oluyor. Gündüzleri dışarıda kürek çekip denizdeki esintinin getirdiği serinlikten faydalanmam gerekiyor. Ama kıyı yakınsa geceleri de kürek çekiyorum.

Kara mı deniz mi?

Denizi tercih ediyorum, orada kendi halimdeyim, benim ustalığım orada, karadan devam etmemin tek sebebi hedeflediğim zirvelere ulaşabilmek için.

Hiç sıkıldığınız oluyor mu?

Hep. Sıkıntı en büyük problemim. Kendime yetmem gerekiyor, geçmişle hesaplaşıyorsunuz, geleceği planlıyorsunuz, arada anı yaşıyorsunuz, vakit akıp gidiyor.

Yol size ne hissettiriyor?

Herkes kendi işini yaparken nasıl bir tatmin duyuyorsa ben de kendi işimi yaparken büyük bir tatmin duyuyorum. Yıllar akıp gidiyor, ben rekor, tecrübe, anı topluyorum; şehirdekiler araba, ev, çocuk, maaş topluyor. Bunlar onların yaşam tarzı, benim beklentim anılar, rekorlar ve kişisel tatmin.

Her şeye rağmen yola devam

Şu sıralar beni motive eden şey dünyaya kafa tutmak. Benim bir Türk olarak dünyada sponsor bulmam çok zor, Türkiye'den de güçlü bir sponsor bulmakta zorlanıyorum, arada kalmış durumdayım bu beni açıkçası çok yoruyor ama her şeye ve herkese rağmen ben yoluma devam ediyorum, bu da bir çeşit kafa tutmaya dönüşüyor.

Zeynep ATMACA
Gazete Oksijen